

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

219

Vragen van het lid **Omtzigt** (CDA) aan de Staatssecretaris van Financiën over *de uit de hand gelopen reorganisatie van de Belastingdienst* (ingezonden 7 oktober 2016).

Antwoord van Staatssecretaris **Wiebes** (Financiën) (ontvangen 17 oktober 2016).

Vraag 1

Kunt u de volgende vragen een voor een beantwoorden:

- de door de vaste commissie van Financiën gestelde schriftelijke vragen, zoals vastgesteld in de procedurevergadering, die op 16 september 2016 aan u zijn gestuurd met het verzoek ze binnen een week te beantwoorden;
- de vragen met betrekking tot de uitstroom in het over de begrotingsstaten van het Ministerie van Financiën en de Nationale schuld gestarte schriftelijk overleg van 26 september 2016, namelijk vraag 2 tot en met 14 (Kamerstuk 34 550 IX, nummer 8);
- de vragen die op 8 september 2016 gesteld zijn door de commissie over het bereikte akkoord?

Antwoord 1

Gezien de hiervoor beschikbare tijd en de andere door uw Kamer gevraagde informatie, verwijs ik naar mijn brief van 4 oktober (Kamerstuk 31 066, nrs. 301 en 302) waarin de antwoorden op deze vragen zijn vermeld.

Vraag 2

Welke waarschuwingen hebben de bonden schriftelijk en mondeling gegeven over de risico's van het reorganisatieplan tussen eind november en half december en dan met name op 3 en 7 december 2016? Kunt u die aan de Kamer doen toekomen?

Antwoord 2

In het overleg met het GOBD op 3 en 7 december 2015 hebben de centrales hun zorg geuit over het voorkomen van gedwongen ontslagen en hebben zij verwezen naar de toezegging die daarover eerder door mij en de voormalig directeur-generaal van de Belastingdienst zijn gedaan. Deze toezegging is bevestigd. Daarbij merk ik op dat in het kader van het huidige VWNW-beleid dat inmiddels door mijn collega van W&R is verlengd tot eind 2017, eveneens het reorganisatieontslag buiten werking is gesteld. De centrales hebben steeds benadrukt dat het in het belang is van de medewerkers dat er snel

duidelijkheid komt voor medewerkers. Zij hebben zich kritisch uitgelaten over de werkorganisatie Switch die daarvoor is ingericht. In informele technische overleggen hebben de centrales aangegeven dat de voorstelde opzet van de regeling onevenredig zou kunnen worden gebruikt door oudere medewerkers. Centrales hebben er voor gewaarschuwd dat de gemaakte afspraken over het VWNW-beleid minder interessant kunnen zijn voor medewerkers in de lagere schalen. Daarom hebben zij verzocht om de uitruil van de stimuleringspremie met buitengewoon verlof mogelijk te maken. Gelet op de functie van het werk-/mobiliteitsbedrijf Switch is daarvoor niet in meegegaan. Volledigheidshalve wordt vermeld dat de bonden in hun brief van 22 september de volgende punten hebben aangedragen rond het van werk naar werk beleid:

We constateren grote onbekendheid met de huidige regelgeving (met name het VWNW-beleid). Hierdoor zijn de kaders waarbinnen gemanoeuvreed kan worden niet helder. Het gevolg is dat regelmatig voorstellen gedaan worden die niet passen binnen de regelgeving – en indien hierover een opmerking gemaakt wordt – niet erkend worden als kader.

Er bestaat nog geen eenduidige visie op welke wijze de investeringsagenda ingevoerd moet worden binnen de Belastingdienst. Afhankelijk van wanneer en wie de centrales spreken, horen wij verschillende opvattingen over de wijze waarop de Investeringsagenda en Switch vorm moet krijgen binnen de Belastingdienst. Hierdoor kunnen de centrales ook niet beoordelen of dit past binnen de huidige regelgeving of dat afwijkende afspraken noodzakelijk zijn. Specifiek rond Switch zijn in dezelfde brief de volgende vragen opgenomen: Wat is de toegevoegde waarde van zowel de organisatie als de medewerkers van het creëren van een speciaal organisatieonderdeel Switch gedurende de invoering van de investeringsagenda?

Hoe past Switch binnen de investeringsagenda als geheel? Hoe wordt omgegaan met instroom in relatie tot nieuw werk, hoe wordt omgegaan met nieuwe of veranderende werkzaamheden in de staande organisatie, hoe komen mensen in Switch en hoe komen mensen ook weer uit Switch?

Vraag 3

Op welk moment heeft de Minister van Financien toestemming gegeven om de totale kosten voor Switch, begroot op 646 miljoen euro, over te hevelen naar de begroting van de Belastingdienst?

Antwoord 3

Het IC heeft op 2 momenten positief geadviseerd over de vrijgave van middelen voor Switch en uitstroom:

Na advies van het Investment Committee (IC) op 13 november 2015 is bij voorjaarsbesluitvorming besloten tot vrijgave naar de begroting van de Belastingdienst van een eerste tranche van cumulatief € 126 miljoen, voor de periode 2016–2023. Deze vrijgave van middelen was bedoeld om zowel de opbouw van de Switchorganisatie te kunnen bekostigen als om de loon- en arrangementkosten van (via Switch) vertrekkende medewerkers te kunnen betalen. Deze vrijgave hield geen verband met de uitstroombegroting die later met de bonden is gesloten.

Na advisering in het IC van 31 maart 2016, is aanvullend voor het jaar 2016 € 159 miljoen vrijgegeven voor de op dat moment geraamde kosten voor Switch plus de uitstroombegroting voor het jaar 2016.

Deze twee tranches zijn bij voorjaarsbesluitvorming verwerkt in de eerste suppletore begroting die aan de Tweede Kamer is aangeboden op 27 mei 2016. In totaal is er op dit moment cumulatief € 285 miljoen voor Switch en de uitstroombegroting vrijgegeven en naar de begroting van de Belastingdienst overgeheveld.

Vraag 4

Op welk moment heeft het kabinet toestemming gegeven om de totale kosten voor Switch, begroot op 646 miljoen euro, over te hevelen naar de begroting van de Belastingdienst?

Antwoord 4

Zoals gesteld in het antwoord op vraag 3 heeft het IC op 2 momenten positief geadviseerd over de vrijgave van middelen voor Switch en uitstroom:

Na advies van het Investment Committee (IC) op 13 november 2015 is bij voorjaarsbesluitvorming besloten tot vrijgave naar de begroting van de Belastingdienst van een eerste tranche van cumulatief € 126 miljoen, voor de periode 2016–2023. Deze vrijgave van middelen was bedoeld om zowel de opbouw van de Switchorganisatie te kunnen bekostigen als om de loon- en arrangementkosten van (via Switch) vertrekkende medewerkers te kunnen betalen. Deze vrijgave hield geen verband met de uitstroombegroting die later met de bonden is gesloten.

Na advisering in het IC van 31 maart 2016, is aanvullend voor het jaar 2016 € 159 miljoen vrijgegeven voor de op dat moment geraamde kosten voor Switch plus de uitstroombegroting voor het jaar 2016.

Deze twee tranches zijn bij voorjaarsbesluitvorming verwerkt in de eerste suppletoire begroting die aan de Tweede Kamer is aangeboden op 27 mei 2016. De hieraan ten grondslag liggende budgettaire nota is behandeld in de ministerraad. In totaal is er op dit moment cumulatief € 285 miljoen voor Switch en de uitstroombegroting vrijgegeven en naar de begroting van de Belastingdienst overgeheveld.

Vraag 5

Wie heeft het sociaal plan op 7 december 2015 namens de Belastingdienst ondertekend? Kunt u dit stuk aan de Kamer doen toekomen? Was deze persoon op dat moment de benodigde autorisatie op deze handtekening te zetten en daarmee deze uitgave te doen?

Antwoord 5

In het overleg met de centrales is op 3 en 7 december 2015 het voorstel besproken voor de toepassing van het VWNW beleid binnen de Belastingdienst. In dat overleg is een aantal aanpassingen overeengekomen op grond waarvan uiteindelijk overeenstemming is bereikt. Het aangepaste voorstel is vervolgens uitgewerkt in een nieuw hoofdstuk 1.7B van de personele uitvoeringsbepalingen van de Belastingdienst. In het overleg op 14 januari jl. is hierover overeenstemming bereikt. De tekst van genoemd hoofdstuk heb ik u vandaag en eerder op 14 september jl heb aangeboden. De directeur-generaal Belastingdienst is bevoegd om afspraken te maken met de Centrales. Daarbij wordt het mandaat begrensd door de budgettaire kaders die voor Switch en de uitstroombegroting in het kader van de investeringsagenda zijn afgesproken.

Vraag 6

Klopt het dat u zelf ook geen akkoord gegeven heeft voor de uitgave van 500 miljoen euro (interview met u op BNR na afloop van de Algemene financiële beschouwingen, waarin u zegt: ««We hadden echt officiële checks and balances, maar uiteindelijk is het niet langs dat orgaan gegaan voor de finale beslissing en dus ook niet langs mij.»¹

Antwoord 6

In mijn brief van 4 oktober jl. en tijdens de Algemene Financiële Beschouwingen op woensdag 5 oktober jl. heb ik aangegeven dat de procedures niet zijn gevolgd, waardoor interne checks and balances hun werk niet hebben kunnen doen. De regeling die met de bonden is overeengekomen is niet voorafgaand ter advisering aan het Investment Committee (IC) voorgelegd, en evenmin formeel ter goedkeuring voorgelegd aan de directie Financieel Economische Zaken (FEZ), de Inspectie der Rijksfinanciën (IRF), de Minister van Financiën en mijzelf.

Vraag 7

Wiens idee was het om de baas van de OV-chipkaart (jaren te laat, honderden miljoenen euro overschrijding) en de voormalige tweede man van het Uitvoeringsorgaan werknemersverzekeringen (UWV), waar zich een waar ICT-en reorganisatiedrama voltrok, te benoemen in de investment committee? Vindt u hen de juiste mensen om dit proces te begeleiden?

¹ <http://www.bnr.nl/nieuws/politiek/10311775/fiscus-gaf-half-miljard-uit-zonder-akkoord-wiebes>

Antwoord 7

In het Investment Committee (IC) is gezien de aard van de adviserende werkzaamheden expertise benodigd op de terreinen projectorganisatie, ICT en HR. Na zorgvuldig beraad is binnen het Ministerie van Financiën besloten tot een verzoek aan de in het Instellingsbesluit IC van de Belastingdienst genoemde personen om deel te nemen aan het IC. Betrokkenen voldoen aan het hierboven gestelde profiel en hebben relevante kennis en ervaring, die toepasbaar is op de Investeringsagenda. Ik waardeer dat ervaren mensen bereid zijn zich op deze manier in te zetten voor de ontwikkeling van de Belastingdienst en hun ervaringen over de successen en tegenslagen ter beschikking te stellen.

Vraag 8

Hoeveel uur per week worden de leden van de investment committee geacht (en betaald) om hiervoor te werken? Is dat voldoende om dit proces te begeleiden?

Antwoord 8

In het Instellingsbesluit Investment Committee (IC) staat opgenomen dat de voorzitter aanspraak kan maken op een vaste vergoeding van € 2.000 per half jaar (0,03 x maximum schaal 18 x 130% van bijlage B van het Bezoldigingsbesluit Burgerlijke Rijksambtenaren 1984). De overige externe leden kunnen aanspraak maken op een vaste vergoeding van € 1.580 per half jaar (0,03 x maximum schaal 18 van bijlage B van het Bezoldigingsbesluit Burgerlijke Rijksambtenaren 1984). Deze vergoeding is naar rato van de van de IC-leden gevraagde inspanningen.

In formele zin wordt daarmee uitgegaan van ene halve dag per maand. In de praktijk kan dit meer zijn. Met haar adviezen heeft het IC meerdere malen de vinger op de zere plek gelegd.

Vraag 9

Hoe gaat u uw belofte dat u «vlak na Prinsjesdag [kom ik] met een uitgewerkt voorstel over de wijze waarop ik wil rapporteren en de projectbeheersing» inlossen? (Kamerstuk 31 066, nr. 295)

Antwoord 9

Ik verwijs naar de stukken die ook vandaag aan uw Kamer zijn aangeboden.

Vraag 10

Waarom meldde u in de 17e halfjaarsrapportage of in het overleg op 1 juni 2016 niet dat de Investment Committee gefaald had om autorisatie te geven voor 500 miljoen euro uitgaven en dat de Belastingdienst dat niet eens gevraagd had? Deelt u de mening dat u dat in het voorjaar ten minste aan de Kamer had moeten melden?

Antwoord 10

Voor Switch en bijbehorende arrangementen is een budget van cumulatief 648 mln. begroot en aan de Kamer gemeld. Op de door u genoemde datum van 1 juni was er sprake van een dreigende overschrijding in verband met de getroffen regeling en was ik met de bonden in heronderhandeling om deze regeling aan te kunnen passen. Om de positie van de Belastingdienst in dit heronderhandelingsproces niet prijs te geven, om het onderhandelingsproces niet te verstoren en omdat de bedragen nog fors in beweging waren, heb ik gemeend de op dat moment ingeschatte overschrijding niet te melden. De Belastingdienst draagt er zorg voor dat er voldoende deurwaarders zijn voor de taken waarvoor hun inzet noodzakelijk blijft.

Vraag 11

Op welke dagen heeft het Investment committee vergaderd sinds haar instelling? Kunt u alle verslagen, inclusief de besluitenlijsten, aan de Kamer doen toekomen?

Antwoord 11

Na een kennismakingsbijeenkomst op 14 augustus 2015 is het IC voor het eerst op 18 september 2015 bijeen gekomen. De vergaderdata daarna zijn als volgt: 13 november 2015, 29 januari 2016, 18 maart 2016, 20 mei 2016,

2 september 2016 en 7 oktober 2016. Ik verwijs naar de stukken die hierover vandaag aan uw Kamer zijn aangeboden.

Vraag 12

Hoeveel belastingdeurwaarders werkten er op 31 december 2015 bij de Belastingdienst en hoeveel van die mensen gaan er gebruik maken van de vertrekregeling?

Antwoord 12

Op 31 december 2015 was het bestand aan deurwaarders bij de Belastingdienst 315 fte.

Op dit moment is duidelijk dat verspreid over de periode 2016–2020 144 fte de dienst gaat verlaten, waarvan 47 in 2016. Dit aantal kan nog met enkele fte's toenemen als alle gesprekken zijn afgerond.

De Belastingdienst is sinds enige tijd bezig met nadrukkelijke sturing op verbeteringen in het invorderingsproces. Met name op geautomatiseerde ondersteuning, productiesturing en concentratie van de doelgroepbehandeling. Het gebruik van dynamisch monitoren moet de oog- en oorfunctie van de belastingdeurwaarder gedeeltelijk overnemen en de informatiepositie van de invorderaar versterken. Daardoor kan de belastingdeurwaarder gerichter worden ingezet als de omvang van de schuld, het klantbeeld en de aanwezigheid van verhaalsmogelijkheden daartoe aanleiding geven. Door deze ontwikkeling verandert het werkaanbod voor de deurwaarders, dit zal dit zeker niet verdwijnen. Met name bij de inzet van complexere invorderingsinstrumenten blijft de kennis en kunde van de belastingdeurwaarder noodzakelijk. De Belastingdienst draagt er zorg voor dat er voldoende deurwaarders zijn voor de taken waarvoor hun inzet noodzakelijk blijft.

De verwachte uitstroom van deurwaarders sluit aan op deze beweging. Uitstroomverschillen per kantoor kunnen worden opgevangen door samenwerking over de kantoorgrenzen heen. Over bovenstaande proces is de Belastingdienst met de betreffende bonden in gesprek. Hier zal op korte termijn vervolg aan worden gegeven.

Vraag 13

Hoeveel beslagopdrachten waren er in 2003, hoeveel beslagopdrachten waren er ten tijde van de 12e halfjaarsrapportage en hoeveel beslagopdrachten zijn er momenteel?

Antwoord 13

Het aantal beslagopdrachten op de gevraagde momenten (in 2003 en 2013) is respectievelijk 602.000 en 556.000. In 2016 zijn tot en met augustus 246.000 beslagopdrachten behandeld.

De Belastingdienst is sinds enige tijd bezig met nadrukkelijke sturing op verbeteringen in het invorderingsproces. Met name op geautomatiseerde ondersteuning, productiesturing en concentratie van de doelgroepbehandeling. Het gebruik van dynamisch monitoren moet de oog- en oorfunctie van de belastingdeurwaarder gedeeltelijk overnemen en de informatiepositie van de invorderaar versterken. Daardoor kan de belastingdeurwaarder gerichter worden ingezet als de omvang van de schuld, het klantbeeld en de aanwezigheid van verhaalsmogelijkheden daartoe aanleiding geven. Door deze ontwikkeling verandert het werkaanbod voor de deurwaarders, dit zal dit zeker niet verdwijnen. Met name bij de inzet van complexere invorderingsinstrumenten blijft de kennis en kunde van de belastingdeurwaarder noodzakelijk. De Belastingdienst draagt er zorg voor dat er voldoende deurwaarders zijn voor de taken waarvoor hun inzet noodzakelijk blijft.

De verwachte uitstroom van deurwaarders sluit aan op deze beweging. Uitstroomverschillen per kantoor kunnen worden opgevangen door samenwerking over de kantoorgrenzen heen. Over bovenstaande proces is de Belastingdienst met de betreffende bonden in gesprek. Hier zal op korte termijn vervolg aan worden gegeven.

Vraag 14

Kunt u aangeven in welk tempo de mensen zullen uitstromen bij de Belastingdienst? (aantallen per jaar)

Antwoord 14

Op basis van de nu bekende uitstroom met uitstroombdatum is het beeld te geven waarbij 1758 Fte in 2016 uitstromen, 663 Fte in 2017, 666 Fte in 2018, 822 Fte in 2019 en 1.183 Fte in 2020. De totale uitstroom over de jaren 2016–2020 is op basis van bovenstaande gegevens ruim 5.000 Fte. Nadat de gesprekken met de medewerkers die interesse toonden in de regeling, hebben plaatsgevonden en de vaststellingsovereenkomsten zijn getekend, kan een eindbeeld worden gegeven. Inmiddels is ook de werving op gang gekomen. Momenteel zijn al ruim 550 fte geworven. Daarnaast kan worden gemeld dat ongeveer 150 medewerkers binnen de dienst zijn doorgestroomd naar nieuwe functies.

Vraag 15

Hoeveel mensen zullen de vertrekpremie krijgen na hun 64e verjaardag in 2016, 2017, 2018 en verder?

Antwoord 15

Op basis van de nu bekende uitstroombdata is het volgende beeld te geven: in 2016 zal 1091 Fte uitstromen, 371 Fte in 2017, 386 Fte in 2018, 522 Fte in 2019 en 502 Fte in 2020.

Nadat alle gesprekken met de medewerkers die interesse toonden in de regeling, hebben plaatsgevonden en de vaststellingsovereenkomsten zijn getekend, kan een eindbeeld worden gegeven.

Vraag 16

Wat voor een soort conflicten en meningsverschillen zijn er met de medewerkers over de uitstroombregeling?

Antwoord 16

De tot nu toe ingediende bezwaren en beroepen door medewerkers zijn gericht tegen de beslissingen waarin verzoeken voor toepassing van de regeling door de Belastingdienst zijn afgewezen. De uitstroombregeling is bedoeld ter stimulering van uitstroom. Daarbij gaat het om medewerkers die eerder kenbaar hebben gemaakt met ontslag te willen gaan, maar desondanks aanspraak willen maken op de stimuleringspremie. De Belastingdienst meent dat deze medewerkers niet meer gestimuleerd hoeven te worden en dat er daardoor geen aanspraak op de regeling bestaat. Tevens heeft een medewerker bezwaar gemaakt tegen het moment van instroom in Switch bij toepassing van variant B (uitstroom via Switch op termijn). Tot slot is er in enkele gevallen een verschil van mening over het opnemen van een hardheidsclausule in verband met mogelijke wijzigingen in de pensioenwetgeving. De Belastingdienst vindt dat er voldoende waarborgen zijn om in individuele situaties te beoordelen of een medewerker aan de verplichtingen (uitstroombdatum) in de vaststellingsovereenkomst gehouden kan worden.

Vraag 17

Wilt u ervoor zorgen dat de tijdlijn de hele periode omvat van het begin van de investeringsagenda tot vorige week?

Antwoord 17

Ja.

Vraag 18

Kunt u deze vragen een voor een en voor woensdag 12 oktober 2016 te 14.00 uur beantwoorden?

Antwoord 18

Ja.